

Borg de betaalbaarheid bij warmtenetten

Whitepaper Aedes

t.b.v. deskundigenbijeenkomst 7 oktober 2025

Woningcorporaties werken hard aan de verduurzaming van hun woningvoorraad, via isolatie en met maatregelen om de woningen aardgasvrij te krijgen. Het aansluiten van woningen op een aardgasvrije bron blijkt de afgelopen jaren echter steeds lastiger. Verschillende oorzaken liggen hieraan ten grondslag, denk aan netcongestie en de stagnatie in de aanleg van warmtenetten. Corporaties krijgen instemmingsvereisten niet rond, omdat huurders terecht terughoudend zijn vanwege onduidelijkheid en bovenal hoogte van de kosten. We maken ons ernstig zorgen over de voortgang van de warmtetransitie en betaalbare energievoorzieningen voor huurders.

De Wet Collectieve Warmtevoorziening (Wcw) is een belangrijk instrument voor het Rijk om duidelijkheid te scheppen over de kaders. Aedes is voorstander van een spoedige behandeling van de WCW en is er daarom ook positief over dat deze wetgeving nu voorligt in uw Kamer. Tegelijk is alleen deze wetgeving volstrekt onvoldoende om de warmtetransitie weer los te trekken. Graag gaan we daar in dit paper verder op in.

1. Voorkom oplopende maatschappelijke kosten: Versnel invoering WCW

Warmtenetten zijn in gebieden met gestapelde bouw vaak de warmtevoorziening met de laagste maatschappelijke kosten, echter zijn huurders met een warmtenet vaak duurder uit. Waar de kosten voor het elektriciteitsnet over iedereen gesocialiseerd zijn, is dit bij warmtenetten niet het geval. Dit zorgt ervoor dat bewoners die aangesloten zijn op een warmtenet, en vaak een laag elektriciteitsverbruik hebben, evenveel vastrecht betalen voor elektriciteit als bewoners met een warmtepomp en een laadpaal. Terwijl de netverzwaring (met bijbehorende lastenstijgingen) vooral voor die laatste groep nodig is. Daarnaast betalen zij óók nog relatief hoge vaste kosten voor het warmtenet. Warmtenetten zorgen ervoor dat het elektriciteitsnet minder verzaamd hoeft te worden en zijn dus belangrijk om netcongestie en lastenstijgingen tegen te gaan. Toch worden investeringen en draagvlak voor warmtenetten momenteel afgeremd doordat de kosten oneerlijk verdeeld zijn en juist huurders met een laag verbruik de hoogste lasten dragen.

Het IBO-rapport 'bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur' gaat bij de berekening van de kosten ervan uit dat in 2040, 20% van alle woningen aangesloten zal zijn op een warmtenet. Dit is, gelet op de huidige groei, een zeer ambitieus aandeel. Met de Kamerbrief van 17 april¹ kiest het kabinet er ook nog eens voor kosten gebaseerde tarieven pas over twee tot vier jaar in te voeren. Daar is de investeringsbereidheid bij warmtenetten nu niet mee geholpen. De hete aardappel lijkt opnieuw te worden doorgegeven. Zet dus vaart achter invoering van kosten gebaseerde tarieven en daadwerkelijke inwerking laten treden van de WCW.

2. Borg structurele betaalbaarheid voor eindgebruikers nu, niet pas over 4 jaar

Volgens onderzoek van Berenschot² blijven de energieprijzen voor zowel gas als elektriciteit tot 2035 hoog. De enige verwachte daling van prijzen zien zij in de leveringstarieven voor warmte. De vaste kosten stijgen echter voor alle energievormen en de opbrengsten uit zonnepanelen lopen terug. Het

¹ Kamerbrief ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) van 17 april 2025 '[Actualisatie randvoorwaarden collectieve warmte](#)'.

² De Energieretening in 2023 en 2035 vergeleken; Vooruitblik naar beleidseffecten en tariefontwikkeling. Rob Geldhof, Rutger Bianchi, Jort Wolda 24-01-2024

verschil in de energierekening tussen een duurzame en minder duurzame verwarmingsinstallatie zal toenemen. Dat maakt het nú belangrijk dat we werken aan een energievoorziening die duurzame opwek en afname stimuleert.

Woningcorporaties staan voor betaalbaar wonen en vragen een lage huur. Woonlasten zijn echter breder dan alleen de huur of hypotheek. Wij staan dus ook voor een betaalbare energierekening en zijn volop aan het verduurzamen om hieraan bij te dragen. Dit is echter niet voldoende. Om op korte termijn weer projecten op te starten om woningen op een warmtenet aan te sluiten, is nu actie nodig. Warmtenetten zijn in veel gebieden de warmtevoorziening met de laagst maatschappelijke kosten. Zorg daarom allereerst dat dit zich vertaalt in de laagste kosten voor de eindgebruiker en sla twee vliegen in één klap: een betaalbare energierekening en minder CO2 uitstoot.

Hiervoor is nu flankerend beleid nodig om afnemers zekerheid te bieden. Zowel de Kamerbrief als het IBO-rapport stellen een relatieve prijsgarantie voor. Die garantie wordt echter pas over twee tot vier jaar door het kabinet overwogen. De voorgestelde randvoorwaarde voor het borgen van relatieve betaalbaarheid voor afnemers gaat dan pas in. Daarmee zijn afnemers van warmtenetten nu en in de komende vier jaar niet geholpen. Maak dus snel werk van een prijsgarantie en geef afnemers zekerheid.

Ten tweede roepen we op om al in fase 1 met aanvullende maatregelen te komen. Zo is de SAH-regeling cruciaal voor woningcorporaties om hun rol als startmotor te kunnen pakken. Deze is in februari geopend maar al vanaf april volledig uitgeput, Terwijl er naar verwachting 5500 woningen extra zijn die alleen met subsidie kunnen worden aangesloten. Spreek u daarom uit voor het opnieuw openstellen van de SAH-regeling. Daarnaast zijn het gesubsidieerd afkopen van het vastrecht, een prijsplafond of het openstellen van SAH voor nieuwbouw nu niet serieus overwogen. Onderzoek en overweeg daarom op kortetermijnmaatregelen waar bewoners écht mee geholpen zijn. Alleen zo houden we klimaatdoelen in zicht en nemen we de laagste inkomens mee in de energietransitie.

3. Solidariteit versnelt warmtetransitie

Willen we echt tempo maken met de uitrol van warmtenetten, dan moet warmte ook in de portemonnee aantrekkelijk zijn. De kosten voor een huishouden moeten structureel lager liggen dan bij aardgas. Een eerlijke verdeling van de kosten voor de energie-infrastructuur is daarbij essentieel. Zoals eerder aangegeven, betalen nu álle huishoudens mee aan de miljardeninvesteringen in verzwaren van de elektriciteitsnetten. Maar andersom, bij warmte, werkt het niet zo. De kosten van het warmtenet worden volledig gedragen door de mensen die erop zijn aangesloten. Dit terwijl een warmtenet zowel het gasnet als het elektriciteitsnet ontlast en helpt netcongestie te voorkomen. Er zit dus een fundamentele weeffout in het systeem van verdeling van kosten.

En dan is er nog het gasnet. We moeten ervan af, maar het netwerk moet voorlopig blijven functioneren. Dat betekent: vaste kosten, verdeeld over een steeds kleinere groep huishoudens. Dat is niet houdbaar. Als we op zoek gaan naar een echt eerlijke oplossing dan zouden alle kosten voor de netwerken van elektriciteit, gas en warmte bij elkaar, gedeeld moeten worden over alle 8 miljoen aangeslotenen. De gehele energie-infrastructuur wordt dan gesocialiseerd. Daarmee krijgt ieder huishouden tegen gelijke kosten per capaciteit toegang tot een aansluiting voor elektriciteit én

verwarming (via gas, elektriciteit of duurzame warmte). De komende jaren zijn al met al cruciaal voor de warmtetransitie. Als we nu kiezen voor solidariteit in kosten, maken we collectieve warmte eindelijk echt goedkoper dan aardgas en versnellen we de warmtetransitie voor iedereen.

Alleen door de invoering van de WCW te versnellen, de betaalbaarheid al op korte termijn te borgen en de kosten beter te socialiseren, kan de warmtetransitie een succes zijn. Neem daarom niet alleen deze wet aan, maar spreek u via moties uit om de transitie te versnellen, betaalbaar te maken en de kosten eerlijker te verdelen.

Voor ideeën en vragen kunt u terecht bij:

Daylam Dag, belangenbehartiger Duurzaamheid Aedes

d.dag@aedes.nl

Marieke Heilbron, Directeur-bestuurder Elan Wonen

m.heilbron@elanwonen.nl

Richard Bos, Public Affairs Aedes

Tel. 06-51926072 / r.bos@aedes.nl